

NEKAJ O PREHRANI SOV NA LJUBLJANSKEM BARJU

SOME INFORMATION ON THE FOOD OF OWLS IN THE LJUBLJANA MARSHES

Boris Kryštufek

UDK 598.88(497.12)

Analiza sovjih izbljuvkov je pomembna tako za ornitologa kot teriologa (strokovnjaka za sesalce), saj prideta na tak način do podatkov tako o prehrani sov kot o malih sesalcih, ki žive na nekem območju. Zato smo jo uporabljali tudi pri raziskovanju sesalcev na Ljubljanskem barju. Zbrali smo okoli 500 izbljuvkov male uharice *Asio otus* in lesne sove *Strix aluco*, za nekaj izbljuvkov pa nismo mogli z gotovostjo ugotoviti, kateri vrsti sove pripadajo. Izbljuvke male uharice smo zbrali na samem barju v Kozlarjevi gošči. Nekaj smo jih našli slučajno pod drevesi v Kozlarjevi gošči in v Bevkah in jim ne poznamo izvora. Izbljuvki lesne sove so iz Sarskega, ki leži na robu barja v dinarskem gozdu.

datum 1980	travniška voluharica <i>Microtis agrestis</i>		poljska voluharica <i>Microtis arvalis</i>		drobnooka krtica <i>Pitymys subterraneus</i>	
	n	%	n	%	n	%
4.4. - 11.4.	14	73,7	1	5,3	4	21,0
11.4. - 18.4.	11	78,6	2	14,3	1	7,1
18.4. - 25.4.	10	52,6	4	21,1	5	26,3
25.4. - 12.5.	6	46,1	5	38,5	2	15,4
	41	63,0	12	18,5	12	18,5

tabela 1: prehrana male uharice v Kozlarjevi gošči v času od 4.4. do 12.5.1980

table 1: food of the Long-Eared Owl from the Kozlar's Wood in the period April 4-12, 1980

vrsta species	n	%
poljska rovka <i>Crocidura leucodon</i>	1	2,1
krt <i>Talpa europaea</i>	1	2,1
gozdna krtica <i>Clethrionomys glareolus</i>	2	4,2
veliki voluhar <i>Arvicola terrestris</i>	2	4,2
travniška voluharica <i>Microtus agrestis</i>	4	8,3
voluharica <i>Microtus</i> sp.	2	4,2
krtica <i>Pitymys</i> sp.	5	10,4
rumenogrla miš <i>Apodemus flavicollis</i>	6	12,5
dolgorepa poljska miš <i>Apodemus sylvaticus</i>	7	14,6
črna podgana <i>Rattus rattus</i>	1	2,1
polh <i>Glis glis</i>	10	20,8
podlesek <i>Muscardinus avellanarius</i>	7	14,6
	48	100

tabela 2: prehrana lesne sove. Sv. Rupert, Sarsko

table 2: food of the Tawny Owl, St. Rupert, Sarsko

Med malimi sesalci, ki smo jih dobili v izbljuvkah sov na samem barju, je največ voluharic *Microtinae*, nanje odpade kar 92,7 %. Med njimi je s 57,7 % najštevilnejša travniška voluharica. Najvišji je ta odstotek v izbljuvkah, ki nedvomno pripadajo mali uharici in so bili izbrani spomladi 1980, izvirajo pa deloma še iz zime. V tabeli 1. je prikazan tudi sestav izbljuvkov, katere smo stalno pobirali pod isto smreko, dokler 12. maja mala uharica ni zapustila tega mesta.

sova owl	mala uharica long eared owl		nepoznana unknown		nepoznana unknown	
	Kozlarjeva gošča				Bevke	
lokalityeta	n	%	n	%	n	%
gozdna rovka <i>Sorex araneus</i>	-	-	7	4,5	-	-
rovka <i>Sorex sp.</i>	-	-	5	3,2	-	-
vodna rovka <i>Neomys sp.</i>	-	-	3	1,9	1	2,9
krt <i>Talpa europaea</i>	-	-	6	3,9	1	2,9
gozdna krtica <i>Clethrionomys glareolus</i>	-	-	1	0,6	1	2,9
veliki voluhar <i>Arvicola terrestris</i>	-	-	1	0,6	-	-
travniška voluharica <i>Microtus agrestis</i>	255	59,1	65	41,7	16	45,7
poljska voluharica <i>Microtus arvalis</i>	70	18,4	16	10,3	3	8,6
voluharica <i>Microtus sp.</i>	27	7,1	6	3,8	-	-
drobnooka krtica <i>Pitymys subterraneus</i>	51	13,4	28	17,9	4	11,4
velebitska drob.krt. <i>Pitymys liechtensteini</i>	1	0,3	3	1,9	-	-
krtica <i>Pitymys sp.</i>	1	0,3	9	5,8	2	5,7
pritlikava miš <i>Micromys minutus</i>	1	0,3	1	0,6	-	-
dolgorepa poljska miš <i>Apodemus sylvaticus</i>	4	1,1	5	3,2	7	20,0
podgana <i>Rattus sp.</i>	1	0,3	-	-	-	-
	381	100	156	100	35	100

tabela 3: prehrana sov na Ljubljanskem barju
table 3: food of owls in the Ljubljana marshes

V izbljuvkah iz Kozlarjeve gošče in Bevk je prisotna tudi poljska voluharica, ki pa na samem barju ne živi. Očitno se sova hrani tudi na poljih in travnikih, ki leže na robu Ljubljanskega barja. V izbljuvkah male uharice iz Kozlarjeve gošče tudi ni gozdne krtice, čeprav je ta v visokobarjanskem gozdu zelo pogosta. To in pa dejstvo, da sestavlja izbljuvke poleg travniške voluharice predvsem še drobnooka krtica - obe pa živita na barjanskih travnikih - kaže, da mala uharica lovi na odprtih terenih. Zanimivo je tudi, da v izbljuvkah skorajda ni rovk (le 2,8 %), čeprav so te v vseh biotopih izredno pogoste.

Lesna sova pa se hrani predvsem v gozdu. V njenih izbljuvkah prevladujejo ostanki belonogih miši *Apodemus sp.* in polha, dokaj pogost pa je tudi podlesek. Ker smo v izbljuvkah našli poljsko rovko in travniško voluharico, lahko sklepamo, da se lesna sova ne izogiba niti odprtih barjanskih travnikov.

Ob koncu tega zapisa se obračam na člane društva s predlogom, da posredujete izbljuvke sov, do katerih pridete pri svojem delu, Daretu Šeretu z Ornitološkega kustodiata Prirodoslovnega muzeja Slovenije. Zato ne bo škodilo še nekaj besed, kako shranite izbljuvke. Predvsem je važno, da jih najprej dobro osušite in jih nato shranite v kartonasti škatli ali papirnati vrečici, kamor priložite etiketo z imenom sove (če jo seveda poznate), točnim nahajališčem, datumom in imenom zbiralca. Če so bili izbljuvki zbrani v različnih obdobjih, jih med seboj ne pomešajte, da bomo lahko razbrali, kako se spreminja prehrana sove v različnih letnih časih pa tudi v različnih letih. S sodelovanjem bomo ubili dve muhi na mah: vi boste zvedeli, s čim se hranijo sove, mi pa bomo prišli do dragocenih podatkov o razširjenosti sesalcev.

Na koncu moja zahvala Daretu Šeretu, ki mi je prinesel precej zanimivih izbljuvkov. Boris Kryštufek, Prešernova 20, 61000 Ljubljana

SUMMARY

About five hundred pellets of the Long-Eared Owl from the high-marsh woods and those of the Tawny Owl from the Dinara woods were analyzed. In the pellets of the Long-Eared Owl the remnants of the Vole (*Microtinae*) prevailed (92.7%), especially those of the Field Vole (57.7%), whereas in the pellets of the Tawny Owl the remnants of the Field Mouse (*Apodemus sp.*), the Fat Dormouse and the Dormouse were mostly found.